

Zveza Avstro-Ogrske z Nemčijo še bolj ojačena.

Obisk našega cesarja v nemškem glavnem stanu.

K.-B. Dunaj, 13. maja. Cesar je obiskal 12. t. m. v glavnem stanu nemškega cesarja. Našega cesarja so spremljevali poleg njegovega spremstva zunanji minister grof Burian, šef generalštaba baron v. Arz in ces. in kr. veleposlanik v Berlinu princ Hohenlohe. Obiska so se udeležili od nemške strani državni kancler maršal v. Hindenburg in general v. Ludendorff, državni tajnik v. Kühlmann, ter cesarski nemški poslanik na Dunaju, grof v. Wedel. Visoka zaveznika in njuni svetovalci so se razgovarjali pristržno in temeljito o vseh temeljnih političnih, gospodarskih in vojaških vprašanjih, tičočih se sedanjega in bodočega razmerja obeh monarhij. Dosegel se je popoln sporazum v vseh navedenih vprašanjih in v sklepu, da se še izpopolni in poglobi obstoječe zvezno razmerje. Vodilne smeri nameravanih pogodbenih dogovorov so še načelno določene. V razgovorih se je pokazalo na razveseljiv način, kako visoko se ceni na obeh straneh zdaj tudi v obrambni vojni tako slavno preizkušena dolgoletna tesna zveza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

* * *

K.-B. Berlin, 13. maja. Uradno poročilo o posetu cesarja Karla v glavnem stanju izvaja, da uspeh ni le za sedanji vojni položaj važen, marveč da je največje važnosti za trajno zgodovinsko razmerje obeh osrednjih vesel. Francoski vladi bo zdaj popolnoma gotovo jasno, da so se izjalovili in da so rešeni njeni poskusi kaliti osebno razmerje obeh vladarjev in vsejati kal nezaupanja v zvezno razmerje. Gre za to, da se za čas miru ustvari v zvezi taka jamstva, ki jo bodo zavarovala proti mogočim bodočim viharjem. Sestanek v glavnem stanu je pritisnil pečat pod vrsto izjav, s katerimi sta pokazala oba vladarja, da sta trdno zvezana s svojimi narodi v vojski in miru.

Dunaj, 13. maja. „Wiener Allg. Ztg.“ piše: Vojska, ki divja že štiri leta, je dokazala, da ni bila Rusija edina takorekoč latentna sovražnica obeh zveznih držav, naravna posledica tega spoznanja mora biti tesnejši stik obeh osrednjih vesel v obrambo tudi proti vsakemu napadu s kake druge strani. Izrecno se mora naglašati, da ne zasleduje obnovljeno in izboljšano zavezniško razmerje nobenih agresivnih smotrov in da se zasleduje le obrambne namene. Oba dela sta dosegla popolno edinstvo temeljnih smereh obnovitve zvezne pogodbe; sedanji sestanek vladarjev tvori takorekoč končno točko pogajanj, ki so se vlekle že dolgo časa. Pribiti se pa mora še nekaj. Nova zveza ni v nobenem protislovju z idejo zveze narodov. Sporazumu se mora že naprej vzeti možnost, da bi tolmačil v takem smislu uspeh razgovorov v nemškem glavnem stanu. Obnovljena zveza nudi marveč nasprotno večje jamstvo za mir v slučaju, če bi obstajala pri naših sovražnikih še po vojski tendenca za nove napade. Če se pa ustanovi zveza narodov, odpade sploh vsaka potreba, da se ukrenejo obsežni obrambni ukrepi. Cesarski sestanek v velikem nemškem glavnem stanu je pokazal vsekakor velevažen in razveseljiv dogodek: določila, izpopolnila in okrepila se je tako preskušena zveza za bodočnost.

Izgube Italijanov.

K.-B. Dunaj, 13. maja. Kakor javljajo dunajski listi, izgubila je po previdni cenitvi merodajnih mest Italija v svojih 11 Sočinih bitkah skupno 634.000 mož. K temu pride še 1.200.000 ranjenih, ki so se pa zamogli zopet na fronto podat. V času naše jesenske ofenzive v letu 1917 imeli so Italijani 800 oficirjev in 36.000 mož na mrtvih, 3200 oficirjev, 120.000 mož ranjenih, 10.000 oficirjev in 285.000 vjetih. Skupna izguba sovražnika znaša torej od začetka vojne 2.250.000 mož.

Ruski berlinski veleposlanik Joffe o položaju.

Ruski veleposlanik vlade sovjetov Joffe v Berlinu je izjavil nekemu časnikarju med drugim: Izključeno je, da se Rusija zopet izpremeni v monarhijo. Sedanje ruske vlade ne more nihče strmoglaviti. Kar tiče spora med Ljeninom in Trockijem je rekel, da uraduje Trockij zopet v Moskvi. Ljenin je vodil večino v stranki, ki je bila za to, da se sprejme ultimatum Nemčije, Trockij je vodil manjšino, ki je bila proti podpisu mirovne pogodbe, a manjšina je odnehala večini. Trockij in Ljenin sta zopet izvrstna osebna prijatelja. Ljenin je popolnoma zdrav; svoj čas je bolehal na influenci, ki jo je pa že zdavnaj prebolel. Z narodi v Avstro-Ogrski in v Nemčiji bomo kupčevali. Inozemci in domačini bodo v Rusiji enakopravni. Razmere z Nemčijo so popolnoma korektne. Joffe je še povedal, da ni odvetnik po poklicu. Nekaj semestrov se je učil prava; absolviral je pa nato medicino. V Sibiriji je zdravil v izgnanstvu kot zdravnik, a pred vsem je bil pisatelj. Na Dunaju je živel skupno s svojim prijateljem Trockim precej časa; izdajala sta „Prazdo“.

Vojna na morju.

25.000 brutto-register-ton potopljenih.

K.-B. Berlin, 9. maja. Uradno. Pod poveljstvom kapitanlajntanta von Glasenapp stoječi podmorski čoln je v močno zastraženem Irskem morju in dovoznih cestah istega z najboljšim uspehom deloval. Skozi preudarno in energično vodstvo in srčno požrtvovalnostjo čolna posrečilo se je kapitanu, sedem parnikov in tri jadernice z skupno čez 25.000 brutto-register-ton potopiti.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Nov zatvorni napad proti Ostendi.

K.-B. Berlin, 10. maja. Uradno. Angleške pomorske sile napravile so dne 10. maja ob 3. uri zjutraj po ljutom obstreljevanju ponovno zatvorni napad proti Ostendi. Več sovražnih ladij, ki so hotele pod varstvom umetne megle v pristan vrniti, bilo je skozi izborno peljan ogenj naših obalskih baterij zavrnjenih. Neka stara križarka, ki je bila popolnoma sestreljena in se je nahajala izven pristana, se je potopila. Vhod je popolnoma neoviran. Na krovu razbite ladje našlo se je le še mrtve. Dva preživeča skočila sta čez krov in sta vjeta. Po doseđanjih poizvedbah se je najmanj dva motorčolna sestrelilo. Neki monitor bil je težko poškodovan. Zatvorni poskus se je torej popolnoma izjalovil. Zopet je nasprotnik ljudska bitja in vozila zastoj žrtvoval.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Nadaljnih 25.000 ton potopljenih.

K.-B. Berlin 11. maja. Uradno. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: šest parnikov in dve jadernici čez skupno 25.000 brutto-register-ton. Med potopljenimi ladjami nahajal se je portugalski oboroženi parnik „Aveiro“ (2200 ton (kakor angleški prevoznik parnik „Nebelbeck Hall“ (5634 brutto-register-ton), ki je bil navidezno naložen z municijo in se je neposredno po zadetku s torpedom z ogromno eksplozijo potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Uspehi podmorskega čolna.

K.-B. Berlin, 13. maja. Eden naših v Flandriji nastanjenih podmorskih čolnov pod poveljstvom pomorskega oberlajntanta Lohs potopil je v stournem podjetju v vzhodnem delu Kanala pri najostrejšem sovražnem protiodporu zopet sedem oboroženih parnikov z skupno 22.500 brutto-register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

18.000 brutto-register ton.

K.-B. Berlin, 13. maja. W.-B. Eden naših podmorskih čolnov iz Flandrije, poveljnik oberlajntant marine Schmitz, je v vzhodnem delu Kanala 15.000 ton ladjinega prostora potopil. V skupnem se je po novo došlih poročilih naših podmorskih čolnov 18.000 brutto-register-ton potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila išias
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena! 158

Mirovna pogodba z Rumunijo.

Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija z ene strani in Rumunija z druge strani so sklenile, ker žele, da se konča med njimi vojno stanje in zopet obnove prijateljske razmere med njih narodi na političnem, pravnem in na gospodarskem torišču, naj se sprejme v Buhtej dne 5. marca 1918 podpisani preliminarni mir v končno veljavni mir. Pooblaščenici navedenih vlad so se zbrali zato v Bukareštu, da nadaljujejo mirovna pogajanja. Potem, ko so predložili svoja pooblastila in se je doglalo, da so dobra in taka, kakršna morajo biti, so se pogodili o sledečih določilih:

1. poglavje. Obnovitev miru in prijateljstva.

Člen I. Nemčija, Avstrija-Ogrska, Bolgarija in Turčija na eni strani in Rumunija na drugi strani izjavljajo, da je končano med njimi vojno stanje. Pogodbeniki so odločeni, da bodo živeli v bodoče v miru in v prijateljstvu.

Člen II. Diplomatične in konzularne zveze med pogodbeniki se obnove precej potem, ko se ratificira mirovna pogodba. Nadaljnimi pogodbam se prepušča urediti pripustitev obojestranskih konzulov.

3. poglavje. Odstop ozemelj.

Člen X. O Dobrudži, ki jo odstopi Rumunija glasom števil 1 mirovnega načrta, se določa:

a) Rumunija odstopi bolgarsko ozemlje, ki ji je bilo pripadlo po bukareški mirovni pogodbi iz leta 1913., zopet Bolgariji; obenem se popravi meja na korist Bolgariji. Sledi natančna označba mejne črte. Iz zastopnikov zavezniških držav sestavljena komisija naj takoj, ko se podpiše mirovna pogodba, na licu mesta ugotovi in zaznamuje novo mejno črto v Dobrudži. Donavska meja med Bolgariji odstopljenim ozemljem in Rumunijo gre po strženu reke. Podrobnejše določbe o rečišču naj se med obema državama dogovore takoj, ko bo podpisana mirovna pogodba. Mejniki se postavijo jeseni 1918, ko bo voda nizka.

b) Rumunija odstopi zavezniškim državam tisti del Dobrudže, ki leži severno od pod a) opisane nove mejne črte, do Donave, in sicer med razcepom reke in Črnim morjem do rokava Sv. Jurja. Donavska meja med zavezniškim državam odstopljenim ozemljem in Rumunijo tvori stržen reke. Zaradi določitve rečišča naj se izvrše podrobnejši dogovori med prizadetimi vlastimi takoj, ko bo podpisana mirovna pogodba. Mejniki se postavijo jeseni 1918 ob nizki vodni višini. Zavezniške države bodo skrbele za to, da dobi Rumunija zavarovano trgovsko pot v Črno morje preko Črne vode v Konstanco.

Člen XI. Rumunija je zadovoljna, da njena meja na korist Avstro-Ogrski popravi. Sledi na zemljevidu označena natančna določitev meje.

Člen XII. Državno premoženje v odstopljenih rumunskih ozemljih preide brez od-

škodnin in bremen, vendar pod varovanjem dotičnih zasebnih pravic, na države, ki dobe ta ozemlja. Iz prejšnje pripadnosti ozemelj k Rumuniji naj ne nastanejo ne za njo samo ne za države, ki pridobe ozemlja, kakoršne-koli obveznosti. V ostalem se bodo tiste države, ki jim odstropljena ozemlja pripadejo, pogodile z Rumunijo o naslednjih točkah:

1. O državnih pripadnosti dosedanjih rumunskih prebivalcev teh ozemelj, pri čemer se jim mora na vsak način dovoliti opcijska in odhodna pravica.

2. O rešitvi premoženjskih vprašanj tistih občinskih okrajev, ki jih nova meja pretrga.

3. O rešitvi vprašanj glede arhivov, spisov sodnih in upravnih oblasti, sodobnih in upravnih založišč ter registrov o stanju prebivalstva.

4. O obravnavanju novih meja.

5. O učinku izprememb v ozemljih na škofijska okrožja.

6. O učinku izprememb v ozemljih na državne pogodbe.

4. poglavje. Vojne odškodnine.

Člen XIII. Pogodbeniki se medsebojno odpovedujejo povračilu svojih vojnih stroškov, to je državnih izdatkov za vojevanje. Ureditve vojnih škod se pridrži posebnim dogovorom.

6. poglavje. Ureditve podonavske paroplovbe.

Člen XXIV. Rumunija bo z Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo in Turčijo sklenila novo podonavsko paroplovno pogodbo tako, da bodo določila pod b) veljala za vse udeležnike enako.

a) Za strugo od Braile navzdol v številni to pristanišče bo evropska donavska komisija v svojih dosedanjih pooblastilih, predpravicah in obvezah pod imenom „Donavska izlivna komisija“ ostala kot trajna naprava s sledečimi navodili:

1. Komisija bo odslej obstajala le iz zastopnikov držav, ki leže ob Donavi ali ob evropskem obrežju Črnega morja.

2. Pristojnost komisije se razteza od Braile navzdol na vse rokave in izlive Donave in pred njimi ležeče dele Črnega morja.

b) Rumunija dovolí ladjam drugih pogodb sklepajočih delov prost promet na rumunskem delu Donave v številni pristojna pristanišča. Rumunija ne bo od ladij in splavov pogodb sklepajočih držav in od drugih tovorov zahtevala nobene pristojbine; tudi ne bo Rumunija v bodoče na veletoku pobirala nobenih drugih pristojbin, razen tistih, ki bodo dovoljene v novi donavski paroplovni pogodbi.

c) Rumunska oddaja pol odstotka na vrednost blaga, ki se uvažala ali izvažala iz rumunskih pristanišč, bo po uveljavljenju nove donavske paroplovne pogodbe in kakor hitro bo Rumunija za porabo javnih zavodov, ki služijo za razvoj paroplovne prometne blaga, uvedla pristojbine na podlagi nove donavske paroplovne pogodbe, najkasneje pa 5 let po ratifikaciji sedanje mirovne pogodbe razveljavljena.

d) Katarakti in vodovje Železnih vrat vsega porečja od Moldave do Turn Severina v vsej njegovi rečni širini od enega brega do drugega ter z vplivom vseh med njima ležečih rečnih rokov in otokov. Z ozirom na to se bodo obveznosti glede na vzdrževanje plovnosti kataraktov in vodovja Železnih vrat, ki so bile od Avstrije-Ogrske prevzete in prenešene, kakor tudi iz tega za Ogrsko nastale posebne pravice uveljavile za donavsko strugo, natančneje označene v odstavku I. Obrežne države tega dela reke bodo Ogrski omogočile vse olajšave, ki jih bo zahtevala v interesu naprav, ki jih bo tam kaj izvedla.

Člen XXV. Rumunija bo do sestave donavske izlivne komisije pravilno upravljala in obvarovala pred škodo vse v njeni posesti še nahajajoče lastnine evropske donavske komisije.

Člen XXVI. Nemčija, Avstrija, Ogrska, Bolgarija, Turčija in Rumunija imajo pravico,

vzdrževati na Donavi bojne ladje. Vsaka od vladi, zastopanih v donavski izlivni komisiji, ima pravico, imeti dve lahki bojni ladji kot štacijski ladji v izlivih Donave. Te smejo brez posebnega pooblastila pluti do Braile.

7. poglavje. Enakopravnost varskih izpovedanj v Rumuniji.

Člen XXVII. V Rumuniji se rimsko-katoliškemu, grško-katoliškemu, bolgarsko-pravoslavnemu, protestantskemu, izlamskemu in židovskemu kultu priznava ista svoboda kot tudi postavno in oblastveno varstvo kakor rumunsko pravoslavnemu kultu.

Člen XXVIII. Razlika verskega izpovedanja ne sme imeti v Rumuniji nobenega vpliva na pravno stališče prebivalcev, zlasti ne na njihove politične in državljske pravice.

Mirovna pogodba postane pravomočna, ko bo ratificirana, v kolikor ni kaj drugega določenega.

Načrt novega vojaškega preskrbovalnega zakona.

Zakoni, ki urejejo preskrbo vojaških oseb in njih svojcev, so stari že 30 do 40 let. Vojaška uprava je sedaj izredila nov načrt, ki bo predložen parlamentu.

Pri preskrbi moštva (brez aktivnih podčastnikov) je izraženo, da se pokojnina, odmeri po nezmožnosti dela in sicer v štirih stopnjah (20 do 50 odstotkov, 51 do 75 odstotkov, 76 do 100 odstotkov, popolna nesposobnost za kak civilni poklic). Pokojnina za vsako teh štirih stopinj znaša pri prostakih ali poddesetnikih 120, 180, 240 in 360 K; pri desetnikih in četovodjih 132, 198, 264 in 396 K; pri narednikih 144, 216, 288 in 432 K; Dosedanja pokojnina je znašala od letno od 72 do 168 K. Pokojnina se pozneje na podlagi novih preiskav lahko zviša ali zniža. Pri vojaški invalidni preskrbi si sedaj tudi moštvo lahko prosto izbere svoje bivališče, kar je bilo doslej mogoče le pri častnikih. Tozadejna invalidna pokojnina znaša pri prostaku 600 K, pri naredniku 804 K letno. Poleg tega dobi moštvo po novem načrtu tudi višje doklade, za rane in sicer, če je popolnoma invalid, letno 1200 K, če je oslepel na obeh očeh 960 K, če je izgubil posluš in govor 400 K, če je izgubil celo roko ali nogo, za vsak izgubljeni ud po 400 K, če je oslepel na eno oko 300 K, če je izgubil del roke ali noge 300 K, za druge manjše rane 120 K. Svota vseh doklad za rane ne sme presegati 1200 K na leto.

Pokojnina za vdove, po možeh, ki so padli ali vsled vojnega službovanja umrli, je določena na 225 K letno; če pa smrt ni v nobeni zvezi z vojnim službovanjem, znaša pokojnina za vdove 150 K. Vdove, ki so dela nezmožne, ali ki se morajo z otroki ukvarjati, dobijo na leto 210 K doklade. Vzgojevalni prispevki za otroke brez očeta znašajo 135 K letno, če je oče padel ali umrl vsled vojnega službovanja, v drugih slučajih 90 K. Sirote brez očeta in matere dobijo, če je ena ali dve, dvojni, če jih je pa več, pa poldrugi znesek, ki je določen za sirote brez očeta. Ti vzgojevalni prispevki se bodo izplačali do 17. leta starosti. Nezakonski otroci imajo enake pravice; tudi starišem, sestram in bratom brez starišev, prastarišem padlih itd. se lahko dovolijo manjše rente.

Pri rezervnih častnikih se bo pokojnina določila po enakih štirih stopnjah nezmožnosti dela kot pri moštvu; poleg tega se bodo izplačevale stanovanjske doklade, preostalem pa preskrbovalni prispevki. Enako se bodo uredili tudi preskrbovalni prispevki za aktivne podčastnike.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Avdijenca pri cesarju.

Iz Dunaja je došlo poročilo, da

bode naš presviti cesar veliko deputacijo spodnještajerskih županov in zastopnikov sprejel v soboto dne 25. maja 1918. Vse podrobnosti sporočamo udeležencem pismeno.

Slovensko časopisje se je od začetka, ko se je sprožila misel o avdijenci spodnještajerskih zastopnikov k cesarju kar besnelo in divjalo. Izvedlo je celo zadevo brž ko ne na ta način, da je kak „Jugoslovan“ slučajno kakšno naših pisem ukradel. Mi seveda na to besneje nismo odgovarjali, kajti avdijenca je prenesla stvar in presviti cesar je previsoko stoječa oseba, da bi se ga smelo v blato vsakdanje politike vleči. Minuli so tedni in meseci in o avdijenci ni bilo ničesar slišati. V uredništvih „Gospodarja“ in „Straža“ so si razbijali prazne glavice. Kaj vedo tudi ti revčeki na duhu, kakšne so priprave za tako veliko avdijenco in kako dolgo se mora čakati, da se doseže Najvišje dovoljenje. Prvaški listi so se pričeli vsled tega norčevati, so tja v en dan lagali, da avdijenca ni dovoljena i. t. d. Mi smo jih pustili, kajti vedeli smo, da se zadnji najbolj smeji. Zdaj je avdijenca dovoljena in včerajšnja „Straža“ skače ter se togoti, kakor stekli psiček ali pa pijani bajaco v kakem vaškem cirkusu. „Straža“ — in za njo bode seveda „Fihpos“ pricapljal — se zaletavlja v prvi vrsti v gospoda župana Orniga ter v že čez šest tednov težko bolanega urednika Linharta. Njene psovke niso vredne odgovora. Zato jo lepo tolažimo in njenemu uredniku priporočamo, da naj si napravi mrzle ohladke na glavi, kar mu pa vode ostane, naj jo popije. Čudež se je pri tej stvari tudi zgodil. Mariborska, za jugoslovanke liste angeljsko potrpežljiva cenzura je nadaljno čekarjajo „Straže“ zaplenila. Če to ni čudež, pa tudi ne vemo, kaj je čudež.

Počasi vozite. V zadnji „Straži“ je poskusil ta zdvijan listič neki novi maneuver, da bi nam že na najvišjem kraju dovoljeno avdijenco pokvaril. Prišel je groziti in žugati tistim občinskim predstojnikom na deželi, ki se hočejo naše avdijence vdeležiti, da jih bode imenoma označila kot izdajalce naroda. In zopet se je zgodil čudež. Tega stavka pa mariborska angeljska potrpežljiva cenzura ni zaplenila. **Torej je tisti, ki gre k presvitemu cesarju samemu, izdajalec naroda.** To je tako vnebovpjoča nesramnost, da jo je treba za bodoče pribiti. Vstrašil se groženj seveda ne bode nihče, kajti tako daleč še nismo, da bi človek ne smel svojega avstrijskega prepričanja in svojo ljubezni do cesarja izražati. Na vsak način opozarjamo oblast na to najnovejšo podlost veleizdajalske struje. Naši pristaši pa nam naj takoj vsak slučaj takega žuganja naznanijo. Pomagali si bomo na višjih mestih.

Vinoreja v Halozah ogrožena! Ces. kr. namestništvo v Gradu izdalo je naredbo, naj se v okraju le onim posestnikom živino pusti, kateri so lastniki njiv in polja in sicer za vsake 3 ha 1 glavo živine. Travniki, vinogradi, sadonosniki, gozdi in pašniki pri tem ne pridejo v poštev. Vinska pokrajina Haloz je hribovita, na kateri raste tudi izvrstna kapljica in prebivalstvo te pokrajine živi takorekoč le od vinoreje. Za poljedelstvo pokrajina ni pripravna in se pridelava, kjer je le kolikor primerno, čeravno v malem obsegu, tudi nekaj žita in krompirja. Pred približno 15. leti se je napravilo deloma s pomočjo državnih in tudi deželnih sredstev, povsod nov nasad. Živinsko stanje v Halozah se je že itak hudo reduciralo. Vzrok temu so vedne rekvizicije in lanska suša, vsled katere se je moralo še ostali že itak majhen obstoj še bolj znižati, ker je v obče primanjkovalo mrve. Lansko leto, kakor tudi letos se je zamoglo torej vinograde le malo in nezadostno gnojiti, pa tolažilo se je s tem, da se bode v prihodnjem letu gnojenje deloma zboljšalo. A sedaj pa je izšla naredba vlade, vsled katere se naj vso živino rekvirira; haloška trta